

KADINLARIN İHRACATA KATKISI METAVERİSİ

1. TANIM, AMAÇ, KAPSAM, SINIFLAMALAR

Tanım: Toplam, sektör ve faaliyet illeri bazında kadınların ülkemiz ihracatındaki payının ölçüldüğü bir istatistiktir.

Amaç: Kadınların ihracattaki rolünün tespit edilmesi ve ihracata katılımlarının artırılmasına ilişkin ekonomik ve sosyal politikaların geliştirilmesine katkı sağlanması

Kapsam: Dar mükellef olan ihracatçı firmaların çalışanlarına ilişkin bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) veri tabanında yer almaması sebebiyle bu firmalara ait ihracat verileri çalışmaya dahil edilememiştir.

Ticaret Sistemi: Genel Ticaret Sistemi (GTS)

Sınıflamalar:

- i. SITC (Rev.4 2)
- ii. Teknoloji Yoğunluğuna Göre Ürün Grupları Sınıflaması

2. YÖNTEM

2.1. İhracatta Kadın Çalışan Sayısı

Dış ticarete ilişkin idari kayıtlar kullanılarak her bir yıl özelinde ihracatçı firmalar belirlenmiştir. İhracatçı firmalarda istihdam edilen kadın ve erkek çalışan sayıları, SGK veri tabanından elde edilerek yıl bazında toplam kadın ve erkek çalışan sayısı hesaplanmıştır. Daha sonra, elde edilen kadın çalışan sayısının Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan “Sektörlere Göre İstihdam” istatistiklerinden elde edilen toplam kadın çalışan sayısına bölünmesi suretiyle ihracatta kadın çalışanların oranı bulunmuştur. Burada, “Hizmet Sektörü” hariç tutularak ihracatı yapılan eşyaların üretiminde çalışan kadın sayısına odaklanılmıştır.

2.2. Kadın Çalışanların İhracata Katkısı

Dış ticarete ilişkin idari kayıtlar ile SGK veri tabanı kullanılarak her bir firma özelinde kadınların ihracata katkı katsayıları hesaplanmıştır. Söz konusu verilerin birleştirilmesi sürecinde, imalatçı vergi numarası beyan edilen kayıtlarda imalatçı vergi numarası bilgisi kullanılırken imalatçı vergi numarası beyan edilmeyen kayıtlarda ihracatı gerçekleştiren firmanın kendi vergi numarası kullanılmıştır. Böylece üretim sürecinde yer alan firma bilgileri kullanılarak kadın çalışanların ihracata konu olan işlemlerinin üretimdeki payının analiz edilmesi amaçlanmıştır.

Katsayılar oluşturulurken her bir firma özelinde kadın çalışan sayısının toplam çalışan sayısına bölünmesi suretiyle “kadınların ihracata katkı katsayıları” hesaplanmıştır.

Elde edilen katsayılar, firmaların ihracat toplamları ile çarpılarak firma bazında kadınların ihracata katkısı hesaplanmıştır. Daha sonra veriler toplulaştırılarak kadınların ihracata toplam katkısı elde edilmiştir.

2.3. Ekonomik Faaliyete Göre (SITC Rev.4 2) Kadın Çalışanların İhracattaki Payı

Dış ticarete ilişkin idari kayıtlardan her bir firma özelinde Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) bazında ihracat değerleri tespit edilmiştir. Her bir GTİP'in ait olduğu sektörler belirlenerek ekonomik faaliyete göre kadınların ihracata katkısı hesaplanmıştır.

2.4. Teknoloji Sınıflamasına Göre Kadın Çalışanların İhracattaki Payı

Her bir firma özelinde elde edilen GTİP'lerin ait olduğu teknoloji grupları belirlenerek teknoloji sınıflamasına göre kadınların ihracata katkısı hesaplanmıştır.

2.5. Faaliyet İllerine Göre Kadın Çalışanların İhracata Katkısı

Firmaların üretim yerleri esas alınarak hazırlanan Faaliyet İllerine Göre İhracat İstatistikleri verisi kullanılarak il bazında, ihracatçı firmalarda çalışan kadınların ihracata katkısı hesaplanmıştır.

3. VERİ KAYNAKLARI

T.C. Ticaret Bakanlığı (TB)

- i. Gümrük beyannamelerinden elde edilen dış ticaret istatistikleri kullanılmıştır.
- ii. Faaliyet İllerine Göre İhracat istatistiklerinden yararlanılmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

- i. Resmi dış ticaret istatistikleri kullanılmıştır.
- ii. İhracatçı firmalarda istihdam edilen kadın çalışanların toplam kadın çalışanlar içindeki payı hesaplanırken "Sektörlere Göre İstihdam" istatistiklerinden yararlanılmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)

SGK tarafından derlenen firma bazında aylık ortalama çalışan sayısı ve aylık ortalama prime esas kazanç verisi kullanılmıştır.

4. REVİZYONLAR

"Faaliyet İllerine Göre İhracat İstatistikleri" altı aylık süre boyunca güncellenmeye devam etmektedir. Her yıl 8 Mart için hazırlanan "Kadınların İhracata Katkısı İstatistikleri", ilgili yılın şubat ayı içinde hazırlandığından "Faaliyet İllerine Göre Kadınların İhracata Katkısı" istatistiklerinde illerin ihracat toplamaları mart ayı için yayımlanan faaliyet illerinin ihracat toplamalarından farklı gelebilmektedir. Bu nedenle, her yıl 8 Mart'ta bir önceki yılın istatistikleri de güncellenerek nihai duruma getirilecektir.

5. DİĞER

Yayımlanma Sıklığı: Her yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nden önceki haftada yayımlanır.

Dağıtım: <https://ticaret.gov.tr/istatistikler/bakanlik-istatistikleri/dis-ticaret-istatistikleri> bağlantısı yoluyla "Kadınların İhracata Katkısı" başlığı altında kamuoyu ile paylaşılır.

Veri Gizliliği: Faaliyet illerine göre sektörel dağılım tablolarında ihracatı görece az olan illerdeki firmaların veri gizliliğinin korunması amacıyla bu istatistikler, kamuoyu ile paylaşılmamakta olup T.C. Ticaret Bakanlığı birimleri ile hizmete özel olarak paylaşılabilir.

TABLolar

İhracatta Kadın Çalışan Sayısı (2013-2024)

Kadın Çalışanların İhracata Katkısı (2013-2024)

Ekonomik Faaliyete Göre (SITC Rev.4 2) Kadın Çalışanların İhracattaki Payı (2013-2024)

Teknoloji Sınıflamasına Göre Kadın Çalışanların İhracata Katkısı (2013-2024)

Faaliyet İllerine Göre Kadın Çalışanların İhracata Katkısı (2022-2024)